

IZVJEŠTAJ O RADU ZA PERIOD 01.01.2019. DO 31.12.2019. GODINE

Tuzlanski otvoreni centar ispraća 2019. godinu bogatu poduhvatima, intenzivnim radom i dobrim rezultatima rada.

Za Tuzlanski otvoreni centar ovo je bila najaktivnija i najuspješnija godina kada je u pitanju razvoj organizacije i ispunjenje naših strateških ciljeva.

Intenzivirale/i smo saradnju sa javnim institucijama Tuzle i Tuzlanskog kantona sa kojima smo potpisale/i protokole o saradnji koji nas obavezuju na zajedničke inicijative i rad na unaprijeđenju prava LGBTI osoba u Tuzlanskom kantonu i izgradnji povjerenja.

Uspjele/i smo održati kontinuitet u aktivnostima za našu LGBTIQ zajednicu kroz koje stvaramo jedan prostor sigurnosti, solidarnosti i slobode za sve.

Značajno nam je osnažen tim i ohrabren za dalju borbu.

Kao najznačajnija aktivnost za Tuzlanski otvoreni centar u ovoj godini izdvojićemo Međunarodni festival queer filma i umjetnosti "Merlinka", koji smo po peti put održale/i u Tuzli. Ove godine posebno, zahvaljujući zajedničkom radu sa saveznicima i saveznicama koje nalazimo u institucijama i organizacijama, u solidarnosti sa sugrađanima i sugrađankama, prijateljicama i prijateljima, smo jasno pokazale/i da je Tuzla grad koji je beskompromisno otvoren za različitosti i beskompromisno zatvoren za diskriminaciju, uznemiravanje i govor mržnje. Tu sinergiju nastavljamo živjeti i dalje.

Ove godine se održala i prva Bh. povorka ponosa koja je najznačajniji aktivistički i politički događaj u 2019. godini, ali i historijski momenat u kojem su hrabro, ponosno i s radošću učestvovala/i naše aktivistkinje i aktivisti.

Programski rad

Tuzlanski otvoreni centar (TOC) osnovan je 28. decembra 2015., a formalno registrovan 13. januara 2016. godine kao nezavisno, vanstranačko i neprofitno udruženje, radi promocije ljudskih prava i demokratskih principa u zajednici. Kao takva je prva i jedina formalna organizacija na području Sjevero-Istočne Bosne.

Vizija Tuzlanskog otvorenog centra je društvo u kojem su građanke i građani ravnopravne/i, bez obzira na spol, seksualnu orijentaciju, rodni identitet i/ili spolne karakteristike.

Tuzlanski otvoreni centar je nevladina organizacija koja djeluje na području Tuzlanskog kantona i kroz kontinuirano aktivističko djelovanje na feminističkim principima promoviše ljudska prava LGBTI osoba i rodnu ravnopravnost u javnom životu, kroz osnaživanje LGBTI zajednice, pružanje feminističke edukacije i proizvodnju znanja, predlaganje i zagovaranje inkluzivnih politika i zakonodavstva, izgradnju umreženog feminističkog pokreta civilnog društva i kreiranje institucionalne infrastrukture podrške.

TOC djeluje na lokalnom, ali i regionalnom nivou, kroz povezivanje i umrežavanje sa lokalnim, regionalnim i evropskim ljudskopravaškim organizacijama i mrežama.

Vrijednosti Tuzlanskog otvorenog centra su: solidarnost, ravnopravnost, saradnja, inkluzija, transparentnost, odgovornost, različitost i integritet.

Vidljivost organizacije se ostvaruje značajnim prisustvom u medijima, sa kojima je ostvarena dobra saradnja, i na društvenim mrežama (web stranica www.toc.ba, facebook i instagram)

Strateški ciljevi do 2021. godine su:

1. Unaprijediti društveni i pravni položaj LGBTI osoba u Tuzlanskom kantonu
2. Promovisati feminizam kao bazu za društveno-politički razvoj u Tuzlanskom kantonu
3. Izgradnja organizacionih kapaciteta TOC-a za postizanje zadatih ciljeva

Tuzlanski otvoreni centar svoje aktivnosti uglavnom u okviru projekata, ali i putem aktivističke inicijative članova/ica.

Organizacija je svoj rad strateški podijelila u dva programa:

1. LGBTI program
2. Rodni program,

Aktivnosti u oba programa su podijeljene na aktivnosti zagovaranja i direktnog rada sa ciljnim grupama.

LGBTI program

Rad sa zajednicom jedan je glavnih fokusa naše organizacije jer želimo da osnažimo LGBTI zajednicu kako bi se ohrabrila da izađe iz prisiljenog života u ormaru, da ih informiramo kako bi znali/e svoja prava i kako da ih koriste, ali i da ih povežemo sa njihovim straight saveznicima/cama kako bi znali/e da nisu samie/ u svojoj borbi. Rad sa zajednicom se ostvaruje kroz različite aktivnosti kao što su: edukacije, radionice, pravno informisanje i podrška u rješavanju pravnih problema, diskusije, ulične akcije, umjetničke aktivnosti (festival Merlinka, promocije knjiga, večeri poezije, projekcije filmova i drugo), izradu i distribuciju edukativnog i promotivnog materijala i druge aktivnosti od kojih su benefite imali pojedinac/pojedinka i/ili zajednica, pa i društvo u cjelini.

Javno zagovaranje je proces koji je, prema programu Tuzlanskog otvorenog centra, neodvojiv proces od rada sa zajednicom. Zagovaračkim aktivnostima poput: monitoringa rada vlasti i javnih ustanova, analize i prijedloga izmjena pravnih mehanizama zaštite, izrade mjera za ravnopravnost, uspostavljanja saradnje sa lokalnim institucijama, učešće u različitim grupama za strateški razvoj, socijalnu uključenost i borbu za ravnopravnost, organizacije sastanaka, prezentacija i diskusija, Tuzlanski otvoreni centar osigurava prostor u kojem će se LGBTI osobe osjećati sigurno, ravnopravno i u potpunosti integrisano u društveno-političke tokove.

Jako nam je važno da institucije od značaja, kao i građani/ke BiH razumiju potrebe LGBTI osoba, kao i da se stvori klima bez diskriminacije, govora mržnje i napada iz mržnje. Iz tog razloga, svake godine održavamo Merlinka festival koji mjesto susreta, kako LGBTI osoba, tako i svih građana i građanki Tuzle.

Projekti i aktivnosti koje je Tuzlanski otvoreni centar implementirao s ciljem osnaživanja LGBTI zajednice i zagovaranjem unaprijeđenja prava LGBTI osoba, u 2019. su:

- 1. Projekat „Unaprijeđenje prava LGBTI osoba u Tuzlanskom kantonu“** implementiran je u periodu od 1.2.2019. do 30.10.2019. godine. Finansijski je podržan od Programa podrške marginaliziranim grupama (PPMG) USAID BiH u iznosu od 25.000 KM. Cilj projekta je izgraditi lokalnu institucionalnu mrežu za ravnopravnost LGBTI osoba i osnažiti LGBTI zajednicu u Tuzlanskom kantonu. U toku implementacije projekta održane su 3 edukativne info-sesije o LGBTI pravima za predstavnike i predstavnice javnih ustanova i OCD sa područja Tuzle i TK, održano je ukupno 10 edukativnih radionica za mlade iz LGBTI zajednice, urađeno je jedno istraživanje o problemima i potrebalama LGBTI zajednice u Tuzli i objavljene su dvije publikacije. Ovaj projektat omogućio nam je da prvi put uposlmo jednu osobu u organizaciji i tako jačamo interne radne strukture.
- 2. Regionalni projekat „Pristup pravdi LGBTI osobama u Tuzlanskom kantonu“** počeo je sa stvarnom implementacijom u julu 2019. godine (planirana je implementacija od početka 2019. godine, no zbog administrativnih procedura, stvarna implementacija je kasnije počela) i trajaće do novembra 2021. godine. Finansijski je podržan od strane Ministarstva vanjskih poslova Kraljevine Norveške kroz Norveški Helsinški komitet u godišnjem iznosu od 30.000 eura. Cilj projekta je unaprijediti kvalitet života LGBTI osoba kroz izgradnju decentralizovane mreže zagovaranja i podrške u Tuzlanskom kantonu. U 2019. godini je uspostavljena saradnja sa resornim institucijama i organizovane su aktivnosti za LGBTI zajednicu. Specifično za ovaj projekat je i rad na većoj vidljivosti potreba i problema LGBTI

zajednice u Tuzli, pa su organizovane i tematske polusatne TV emisije na JP RTV/ Tuzla koje će u 2020. biti prikazivane. Projekat se bavi i istraživanjem prava i praksi institucija i organizacija prema LGBTi osobama i biće predmet izrade politika prema istima, te korišteni u zagovaračkim inicijativama prema gradskim i kantonalnim vlastima.

3. **Peti po redu Međunarodni festival queer umjetnosti i filma „Merlinka“ u Tuzli** održan je 15. i 16. marta 2019. godine u Ateljeu „Ismet Mujezinović“. Održan je uz finansijsku podršku Grada Tuzla, Sarajevskog otvorenog centra i Civil Rights Defenders.

Ovogodišnji festival susreo se sa huškačkom kampanjom selefijskog pokreta koja je počela tri dana prije festivala online pozivima na linč i zabranu festivala, plakatima sa govorom mržnje, koji pozivaju na protest protiv festivala Merlinka, referirajući se na queer osobe kao nemoralne i nakaradne, koje “kvare” djecu, na dan festivala grafitom 2Pederi liječite se“ na Ateljeu „Ismet Mujezinović“, koji baštini naslijeđe velikog tuzlanskog umjetnika Ismeta Mujezinovića, i kojim upravlja JU Centar za kulturu Tuzla i u konačnici nasilnim protestom koji se desio pred sam početak festivala.

No, zahvaljujući zajedničom radu sa saveznicima i saveznicama koje nalazimo u institucijama i organizacijama, u solidarnosti sa sugrađanima i sugrađankama, prijateljicama i prijateljima, festival se uspješno realizirao i jasno smo pokazale/i da je Tuzla grad koji je beskompromisno otvoren za različitosti i beskompromisno zatvoren za diskriminaciju, uznemiravanje i govor mržnje. Tu sinergiju nastavljamo živjeti i dalje.

Napadi su prijavljeni policiji i pravosuđu i pokazali su realnost življena LGBTI zajednice u našoj sredini i potrebu za daljim radom i organizacijom ovakvih aktivnosti u javnom prostoru.

4. **Projekat „IDAHOT u Tuzli“** održavao se u toku mjeseca juna i jula 2019. godine a podržan je od strane Grada Tuzla kao manifestacija i Fondacije tuzlanske zajednice kao projekat. Cilj održavanja IDAHOT-a u Tuzli je bio jačanje LGBTI zajednice u Tuzli koji je ostvaren kroz projektne aktivnosti u kojima je stavljen akcenat na probleme s kojima se susreće LGBTI zajednica u Tuzli, a to su diskusija, projekcija filma „Stonewall“ i druženje za LGBTi zajednicu.

5. **Projekat „Sigurnost prije svega“** implemtniran je od augusta do novembra 2019. godine kroz podršku Heinrich Boell Stiftung fondacije u iznosu od 7606,40 KM.

Kroz projekat je uspostavljena saradnja sa 3 institucije pravde u TK i 2 NVO koje pružaju pravnu podršku, održana je jedna info sesija za institucije i organizacije, te 5 radionica za LGBTI zajednicu čime se nastojao ostvariti osnovni cilj projekta tj. unaprijediti sigurnost LGBTI osoba u Tuzlanskom kantonu.

6. **„Support to Bh. Pride March“** projekat je kojim su, kroz servisni ugovor sa organizacijom International Organisation for Migration (IOM) u iznosu od 54.469,50, finansirani troškovi za prvu Bh. Povorku ponosa. Tuzlanski otvoreni centar tako je organizacijski i administrativno pomogla realizaciju ovog historijski značajnog događaja za LGBTI zajednicu u BiH.

7. **Obilježavanje značajnih datuma:** Važne datume za LGBTI borbu za ravnopravnost obilježili/e smo putem naših socijalnih mreža.

Zagovaranje:

Aktivnosti zagovaranja su jako značajne u radu Tuzlanskog otvorenog centra i ispunjenju specifičnih strateških ciljeva. Kroz ovaj proces uspostavlja se saradnja sa relevantnim institucijama i organizacijama civilnog društva s ciljem unaprijeđenja prava i pristupa pravdi LGBTI osoba, te u konačnici unaprijeđenja kvaliteta života LGBTI osoba.

Dio zagovaračkih aktivnosti je i umrežavanje i članstvo u različitim razvojnim grupama. Tuzlanski otvoreni centra u 2019. godini intencivirao je zagovaračke aktivnosti koje su rezultirale uspostavljanjem Lokalne mreže podrške LGBTI osobama u TK i različitim politikama i inicijativama. Također, ovo je jako važan segment u radu Tuzlanskog otvorenog centra jer omogućuje nesmetano funkcionisanje organizacije u vrijeme kada nam nedostaje resursa za samostalan rad, ali i za solidarnost u procesima zagovaranja i realizacije ostalih programskih opredjeljenja.

Tuzlanski otvorenicentra aktivnaje članica:

- Vijeće mladih Grada Tuzla gdje imamo članicu Upravnog odbora
- Koordinacijska grupa za Strategiju za mlade Grada Tuzla
- Partnerska grupa za društveni razvoj grada Tuzla koja radi monitoring implementacije Strategije za razvoj Grada Tuzla do 2026. godine.
- Koalicija za borbu protiv mržnje Tuzla
- Koalicija za borbu protiv govora mrženje i zločina iz mržnje BiH
- Pilot projekat „Uključivanje LGBTQI pitanja u pristupima otvorene vlasti u BiH“ koji implementira GIZ u saradnji u saradnji sa Uredom za reformu javne uprave BiH
- LGBTI mreža organizacija za Zapadni Balkan i Tursku – ERA
- Internacionalna lezbejska i gej asocijacija ILGA World/Europe
- Naše članice i članovi su uzele/i učešće u Organizacionom odboru, volonterskim aktivnostima i učešćem u prvoj Bh. Povorci ponosa, zatim na raznim povorkama ponosa u regiji i Evropi, kroz koje se prezentovao rad Tuzlanskog otvorenog centra i život LGBTI osoba u Tuzli, ali i ostvarila prilika za upoznavanje i uspostavljanje komunikacije i saradnje sa drugim organizacijama koje imaju zajedničke vrijedosti i misiju.

Rodni program

Odluka menadžmenta organizacije na početku 2019. godine bila je fokusirati se na LGBTI program u punom kapacitetu. Razlog tome su planirani projekti i aktivnosti koje su zahtijevale da svi kapaciteti budu usmjereni na realizaciju istih, a koje su pratile i strukturalne i administrativne promjene koje su bile zahtjev donatora i odluka menadžmenta organizacije.

Aktivnosti koje su se odnosile na oblast Rodnog programa bile su nastavak realizacije projekta iz 2018., te jednokratne aktivnosti podrške pojedinačnim feminističkim i aktivističkim inicijativama, koristeći se i solidarnošću i resursima organizacija i institucija sa kojima smo ostvarili/e dobru suradnju.

Aktivnosti realizirane kroz Rodni program 2019.godine su:

1. ***Osmomartovski marš***: Drugi Osmomartovski marš u Tuzli, održan u povodu obilježavanja 8.Marta - Međunarodnog dana žena, nastao je 2018. godine kao inicijativa Tuzlanskog otvorenog centra, u saradnji sa nekoliko ženskih i aktivističkih, ljudskopravaških organizacija. Aktivnost je zadržala kontinuitet i 2019. godine, a koordinirana je od istih organizacija.
2. ***Projekat “Zastupljenost žena, pravih mehanizama i paksi za rodnu ravnopravnost u javnoj upravi Grada Tuzla”*** počeo je sa implementacijom na kraju 2018. godine i trajao je do juna 2019., a podržan je od strane Ambasade Republike Francuske u BiH. Ovim projektom

ispitivao se statistički omjer zaposlenih muškaraca i žena u javnim institucijama Grada Tuzla, kao i omjer pozicija moći. Grad Tuzla je otvoren za suradnju i želi da krajnji dokument posluži kao smjernica za izradu Akcionni plan rodne ravnopravnosti Grada Tuzla.

Kroz projekat se ostvarila saradnja sa pokrajinom Saint Deniz i njihovim uredom za rodnu ravnopravnost.

Epilog projekta bila je i konferencija koja je nosila naziv projekta, a u kojoj su učestvovali gradonačelnici i uprave gradova Tuzla i Saint Deniz, predstavnici javnih preduzeća i ustanova Grada Tuzla i aktivisti kinje Tuzlanskog otvorenog centra. Na istoj su prezentovani pomenuti rezultat i potvrđena saradnja, te učešće TOC-a u izradi GAP-a.

Jačanje kapaciteta organizacije

Tokom 2019.godine počeli smo sa implementacijom dva projekta koji su nam omogućili da unaprijedimo i prilagodimo rad organizacije na najbolji mogući način u skladu sa našim mogućnostima. U tom periodu zaposlene su dvije osobe na puno radno vrijeme i iznajmljena je kancelarija za rad organizacije.

Zahvaljujući projektu Norveškog Helsinškog komiteta, od jula 2019. godine u organizaciji je zaposlena administrativno-finansijska koordinatorica, dok je izvršna direktorica, a istovremeno i projektna koordinatorica, prvobitno bila zaposlena na ugovor o djelu, a od novembra 2019. takođe na ugovor o radu. Kroz ovaj projekat finansirani su i kancelarijski troškovi, tako da od avgusta 2019. iznajmljujemo kancelariju koja je renovirana i adaptirana za korištenje.

Projekat USAID/PPMG nam je omogućio da zaposlimo još jednu osobu, projektnu koordinatoricu, u periodu od februara do oktobra 2019. koliko je i trajao projekat. U skladu sa zahtjevima i preporukama donatora, prilagođena je struktura organizacije kako ne bi bilo sukoba interesa, a pored toga su usvojeni i prilagođeni Pravilnici o radu, računovodstvu, blagajničkom poslovanju, nabavkama, finansijskom poslovanju i čuvanju i kretanju dokumentacije.

Oснаživanje kapaciteta tima Tuzlanskog otvorenog centra je kontinuiran i jako važan proces za osiguranje održivosti, a ostvarivalo se kroz angažman na projektima, zagovaračke aktivnosti, seminare, radionice, sastanke i druženja.

Sastanci su održavani na sedmičnoj i mjesečnoj bazi, timski i organizacijski, u odnosu na potrebe organizacije.

U 2018. godini je održano i Strateško planiranje u okviru kojeg su iscertane strateške smjernice, ciljevi i politike prema kojima se Tuzlanski otvoreni centar kretao i kroz 2019. godinu i treba da kreće do 2021. U 2020. je potrebno početi sa radom na strateškom razvoju organizacije za budući period.

Tuzla, 11.03.2019.

Izvršna direktorica
Dajana Bakić